Agrárinnováció – székelyföldi fejlesztési esély

Alapítványunk 2012-től vizsgálja programszerűen a székelyföldi agrárinnovációs folyamatokat. Az ezzel a témakörrel kapcsolatos szakmai eredmények, publikációk az Alapítvány honlapján (www.pahru.ro) a „Kiadványaink" menüpont alatt olvashatók. Kutatási programjaink arra az eredményre vezettek, hogy az utóbbi években a székelyföldi térségben kialakult az agrárjellegű kezdeményezéseknek, vállalkozásoknak egy olyan új csoportja, amelynek tevékenysége és gazdálkodási/működési modellje lényeges változást jelez és kitörési pontot kínál a térség számára. Ez az új agrárinnovációs csoport a működés tekintetében lényeges mértékben különbözik a farmszerűen működő nagyobb agrárgazdaságoktól (ezekből a térségben kevés van), és ugyancsak lényeges mértékben különbözik a térségre jellemző önfenntartó családi gazdaságoktól is (ez utóbbiból a térségben sok van).

Az innovatív agrárjellegű gazdaságok – a térség társadalomtörténeti és gazdaságtörténeti hagyományait, gyakorlatát tekintve – szerveződésük, működési modelljeik, céljaik tekintetében újszerűnek, a közvetlen fogadó közeg szemszögéből sok esetben szokatlannak, idegennek tűnnek, miközben erőteljesen alapozódnak a térségi adottságokra és elkötelezettek a térség fejlesztése mellett. A tevékenységek a gyógynövénytermesztéstől a gyümölcsfeldolgozásig, a rózsatermesztéstől a csigatenyésztésig, a gombatermesztéstől a sajtkészítésig sokféle tevékenységet ölelnek fel. Közös általános jellemzőik a következők:

- A helyi, endogén adottságokat és erőforrásokat kívánják hasznosítani;
- Az induláshoz szükséges ösztönzést és tudást a térségen kívülről szerezték;
- Nyitottak a szakmai, technológiai és egyéb jellegű újításokra, szívesen vesznek részt tanulási programokban;
- A gazdálkodás (termelés) mellett tevékenységükben azonos súllyal jelenik meg a tanulás, az üzleti szempontok felismerése/mérlegelése, a marketing és a kapcsolatépítés is;
- Elkötelezettek az élelmiszerbiztonság, a természeti értékek védelme mellett;
- Körükben a kísérletező, újításokat kereső magatartás a domináns;
- Nyitottak arra, hogy tudásukat, tapasztalatukat megosszák környezetükkel.

Ezzel az innovatív csoporttal kapcsolatban két tényt fontos kiemelni:

- Tevékenységük és habitusuk révén olyan innovációs modell hordoznak, amely a székelyföldi térség számára – és nem csupán az agrárszektor számára – tényleges fejlesztési innovációt hordoz.
    - Nem csupán és nem elsősorban a termék hordozza az innovációt, hanem ezeknek a kezdeményezéseknek a szerveződési és működési modellje. Ebben az értelemben mondhatjuk azt, hogy ennek a csoportnak a megjelenése a térség számára kitörési pontot jelenthet.
    - Az innovatív jelleg tényleges mértékét és aktuális társadalmi funkcióját nem önmagában a tevékenység hordozza, hanem az ahhoz a társadalmi-gazdasági környezethez való viszony, amelyben az új tevékenység megjelenik.
- A csoport-szerveződésben és működésben beazonosítható modell – tudatos vagy nem tudatos módon – több vonatkozásban is lépést tart a jóval szélesebb körben jelentkező társadalmi és agrárjellegű innovációkkal (a vidéki térségek

fölértékelődése, endogén adottságok hasznosítása, társadalmi felelősségvállalás, kisléptékű gazdálkodási formák térnyerése stb.)

A fentiekben jelzett kettős szerep (a helyi környezethez viszonyított innovatív pozíció, illetve a tágabb környezettel való kapcsolat) hordozza magában azt a lehetőséget, hogy ez az innovatív csoport új működési modellt és változási esélyt kínáljon a térség számára.

Alapítványunk egyik legfontosabb szakmai programjának tartja a térségi agárinnovációs folyamatokra való figyelést, a tényfeltáró munka folytatását, az ezen a téren szükségesnek mutatkozó szakmai támogatások és szolgáltatások megszervezésében való közreműködést, valamint támogató programok (tudástranszfer, szervezett intézményi képzés, tapasztalatcsere programok, study club modellek szervezése és működtetése, és mások) szervezését és lebonyolítását.